

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia   stycznia 2010 r.

Pani

Beata PIASECZNA

Dyrektor

Domu Pomocy Społecznej

w Łodzi

**LLO-410-37-15/2009
P/09/154**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała Dom Pomocy Społecznej w Łodzi, zwany dalej „DPS” lub „Domem”, w zakresie zapewniania pensjonariuszom dostępu do świadczeń zdrowotnych w latach 2008 i 2009 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 stycznia 2010 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych uchybień, pozytywnie ocenia działania DPS w zakresie zagadnień będących przedmiotem kontroli.

1. DPS - prowadzony przez Miasto Łódź na podstawie zezwolenia Wojewody Łódzkiego wydanego na czas nieokreślony - przeznaczony jest dla 160 dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Według stanu na 30 września 2009 r. w Domu przebywało 163 pensjonariuszy. Większa liczba mieszkańców od liczby miejsc – wg informacji Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi – wymuszona była postanowieniem Sądu o umieszczeniu dzieci w DPS oraz w związku z wygaśnięciem umowy na prowadzenie Niepublicznego DPS w Grotnikach.

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Struktura organizacyjna i szczegółowy zakres zadań DPS określone zostały w regulaminie organizacyjnym wprowadzonym przez Prezydenta Miasta Łodzi².

Zakres zadań uwzględniał m.in. umożliwienie korzystania przez pensjonariuszy ze świadczeń przysługujących z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, w tym opiekę lekarską i pielęgniarską, pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnację i podnoszenie sprawności oraz organizację terapii zajęciowej dla poprawy stanu zdrowia fizycznego i psychicznego.

2. Opiekę lekarską nad mieszkańcami sprawowało Centrum Medyczne Bazarowa NZOZ „Delta Import” Sp. z o.o. w Łodzi (NZOZ). Na podstawie umowy zawartej w 2002 r. NZOZ zobowiązał się do zorganizowania i wykonywania ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej. W siedzibie DPS przyjmowali lekarze: internista i dermatolog dwa razy w tygodniu, specjalista rehabilitacji, ortopeda i neurolog raz w kwartale oraz okulista, laryngolog, kardiolog, endokrynolog w Przychodni NZOZ w ustalonych z Domem dniach i godzinach. Usługi medyczne z zakresu psychiatrii świadczył NZOZ MEDICUS A.T. z Łodzi na podstawie umowy zawartej w dniu 28 lutego 2008 r. na okres od 1 marca 2008 r. do 31 grudnia 2008 r., przedłużonej aneksami do końca 2010 r. Lekarz psychiatra przyjmował pensjonariuszy cztery razy w tygodniu (łącznie przez 5 godzin) w siedzibie DPS.

Analiza dokumentacji medycznej 28 losowo wybranych mieszkańców wykazała, że korzystali oni w latach 2008 i 2009 (do końca września) z 326 świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, 253 konsultacji psychiatrycznych, 149 dermatologicznych oraz 51 konsultacji innych lekarzy specjalistów.

Dla pensjonariuszy korzystających ze świadczeń zdrowotnych poza siedzibą Domu udostępniony był transport własny oraz transport NZOZ.

Całodobowa opieka pielęgniarska sprawowana była przez zatrudnione w DPS pielęgniarki (11 wg stanu na 30 września 2009 r.). Do ich zadań należało m.in. wykonywanie zleconych przez lekarzy zabiegów (iniekcje, zmiana opatrunków, podawanie leków, stosowanie maści na zmiany skórne), uczestniczenie w wyjazdach z podopiecznymi do lekarzy specjalistów, karmienie, wykonywanie toalet mieszkańcom oraz prowadzenie dokumentacji medyczno-pielęgniarskiej (m.in. księgi raportów pielęgniarskich, indywidualnych kart zleceń, księgi rozchodów leków) Na podstawie analizy książki raportów pielęgniarskich za listopad 2008 r. i maj 2009 r. ustalono, że pielęgniarki wykonywały zlecone przez lekarzy czynności (podawały leki i wykonywały zabiegi), monitorowały stan zdrowia i zachowanie

---

² Zarządzenie Nr 4658/IV/06 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 23 listopada 2006 r. w sprawie przyjęcia regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Łodzi przy ul. Spadkowej 4/6.

podopiecznych oraz wyjeżdżały z nimi na wizyty u lekarzy specjalistów. Wszystkie zatrudnione w DPS pielęgniarki posiadały prawo wykonywania zawodu i ukończyły kursy kwalifikacyjne w różnych dziedzinach pielęgniarstwa.

Rehabilitację mieszkańców realizowano w siedzibie Domu, w gabinetach rehabilitacji (m.in. fizykoterapii, kinezyterapii, hydroterapii i masażu) wyposażonych w aparaturę zabiegową.

W DPS prowadzono również terapię zajęciową w formie zajęć sportowych, plastycznych, teatralnych, aktywności motorycznej i czynności z życia codziennego z elementami rękodzieła.

Kontrola prowadzonej w DPS dokumentacji za listopad 2008 r. i maj 2009 r. dla 20 losowo wybranych pensjonariuszy, którym zalecono usługi rehabilitacyjne, wykazała m.in., że mieszkańcy skorzystali łącznie ze 160 zabiegów z kinezyterapii na 240 zaleconych i 45 zabiegów z hydroterapii na 80 zaleconych.

W analizowanych miesiącach pensjonariusze skorzystali z zajęć sportowych 558 razy na 1304 zalecone, a z zajęć w pracowni rękodzieła – 234 razy na 424 zaleconych.

Niepełny udział w zajęciach terapeutycznych i rehabilitacyjnych spowodowany był, jak wyjaśnił Kierownik Działu Terapeutyczno – Opiekuńczego, m.in. stanem psychicznym pensjonariuszy (odmowa uczestniczenia w zajęciach) oraz absencją chorobową.

3. DPS funkcjonował, stosownie do § 3 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej³, w oparciu o indywidualne plany opieki i wspierania mieszkańców.

W Regulaminie Zespołu Terapeutyczno – Opiekuńczego, wprowadzonego zarządzeniem nr 12 Dyrektora DPS z dnia 2 lipca 2007 r., postanowiono m.in., że Zespół winien opracować dla każdego mieszkańca arkusz diagnostyczny, indywidualny plan opieki i wspierania mieszkańca oraz ocenę i aktualizację indywidualnego planu opieki.

Analiza wybranych do kontroli planów (28 ze 163) wykazała, że w jednym przypadku - plan opieki opracowano po upływie 10 miesięcy od przyjęcia do DPS, tj. z naruszeniem terminu 6 miesięcznego określonego w § 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, a 13 planów opracowano na formularzach wprowadzonych ww. zarządzeniem Dyrektora dopiero w 2009 r. Ponadto, oceny z przebiegu realizacji 3 planów dokonano w terminie od 18 do 20 miesięcy od daty ich sporządzenia.

Pani Dyrektor wyjaśniła, że nieterminowość w opracowaniu planów i ich ocen wynikała z konieczności uzyskania dokładnej wiedzy na temat mieszkańców, informacji o stanie ich

---

³ Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2005 r. Nr 217, poz. 1837)

zdrowia, informacji z zaleceń rehabilitacyjnych oraz opinii i badań psychologicznych, co jednak nie wpływało na realizowane zapotrzebowania mieszkańców na świadczenia zdrowotne. Jednocześnie poinformowała, że dwie osoby odpowiedzialne za opracowanie planów i nadzór nad nimi zostały ukarane karami nagany z wpisaniem do akt za nie wywiązywanie się z powierzonych obowiązków.

Wszystkie analizowane plany zawierały dane o mieszkańcu, w tym diagnozę socjalną, ocenę kondycji psychicznej, ogólną ocenę stanu zdrowia, ocenę pielęgnarską stanu zdrowia, a także cel do osiągnięcia, formy zadań i osobę odpowiedzialną za ich realizację.

4. Stosownie do postanowień § 6 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, Dom zatrudniał wymaganą liczbę pracowników socjalnych i zapewnił mieszkańcom kontakt z psychologiem i psychiatrą.

Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego wynosił 0,67, tj. powyżej określonego w § 6 ust. 2 pkt 3 lit. e rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

5. Mieszkańcom DPS, objętym obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym, przysługuje prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, m.in. do podstawowej opieki zdrowotnej, świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych, w tym pielęgnacji niepełnosprawnych i opieki nad nimi, natomiast art. 58 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że DPS może pokryć wydatki ponoszone na niezbędne usługi pielęgnacyjne w zakresie wykraczającym poza uprawnienia wynikające z przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Dom nie miał obowiązku i nie prowadził ewidencji umożliwiającej wycenę procedur usług pielęgnarskich i rehabilitacyjnych realizowanych na rzecz mieszkańców, możliwych do sfinansowania przez NFZ. W 2008 r. na opłacenie zatrudnionych pielęgniarek oraz techników fizjoterapii poniesiono wydatki w łącznej wysokości 410.265 zł, a w okresie trzech kwartałów 2009 r. - 343.262 zł. Kwoty te stanowiły 6,4% i 7,4% wykonanych wydatków. Pielęgniarki wykonywały m.in. zalecenia lekarzy i prowadziły dokumentację w tym zakresie, wykonywały zabiegi i inne czynności pielęgnarskie, w tym wymienione w załączniku nr 10 do zarządzenia Nr 69/2007/DSOZ z dnia 25 września 2007 r. Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia⁴, w ramach pielęgnarskiej opieki środowiskowej i w załączniku nr 13 do zarządzenia Nr 105/2008/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia.

---

⁴ Zarządzenie Nr 69/2007/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 25 września 2007 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: podstawowa opieka zdrowotna (strona www.NFZ.pl)

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o terminowe sporządzanie indywidualnych planów opieki i wspierania mieszkańców oraz ocen z przebiegu ich realizacji.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pani Dyrektor w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.